

Andlig och intellektuell utmaning

KATEDRALAKADEMIN

HÖSTEN 2022

Svenska kyrkan
STOCKHOLMS
DOMKYRKOFÖRSAMLING

KATEDRALAKADEMIN HÖSTEN 2022

REDAKTÖR: Normunds Kamergrauzis **FOTO:** Arne Hyckenberg (sid 1, 20), Andréas Lindström (2, 5, 13, 16)
Arkiv/privat (3) **FORM:** september **TRYCK:** Typografiska 2022

WEBB: stockholmsdomkyrkoforsamling.se **FACEBOOK:** facebook.com/stockholmsdomkyrkoforsamling

Välkommen till en ny termin i Katedralakademin!

Ola Sigurdson ställer i inledningsorden i detta programblad frågan ”*Var har teologin tagit vägen i Svenska kyrkan i dag?*” Frågan är allvarlig för utan teologi inget innehåll och utan innehåll har kyrkan inget att komma med vare sig i de klassiska existentiella frågorna eller dagens aktuella frågeställningar.

Just därför är jag glad över att vi i Storkyrkan har vår Katedralakademi. Den vittnar om vår tydliga ambition att ta oss an de frågor som kyrkan mitt i dagens samhälle brottas med. Inte med färdiga teologiska doktriner men med fokus på att formulera problemställningarna så precist och adekvat som möjligt. Syftet är att den som deltar ska komma vidare med den egna bearbetningen och kunna finna egna svar.

Programmen från åtta års verksamhet vittnar om både aktualitet, bredd och djup. Även i år har vi lyckats engagera erkända auktoriteter på olika temaområden. Nytt denna höst är att vi vid tre tillfällen lyfter fram den pågående teologiska forskningen med nästa generations forskare.

Det är därför med glädje och tillfredsställelse jag hälsar välkommen till ännu en termin med Katedralakademin! Vi fortsätter och avslutar den temaserie om framtiden vi haft under några terminer. Det är svåra frågor eftersom vi inte med säkerhet vet något om framtiden. Det är viktiga frågor eftersom framtiden skapar oro och samtidigt förväntan. Jag är övertygad om att höstens ämnen kan göra oss något klokare och mer redo att möta det som komma skall!

Marika Markovits,
domprost

Var har teologin tagit vägen i Svenska kyrkan i dag?

Ordet ”teologi” är grekiska och betyder ordagrant ”ord om Gud”. Även om det förekommer hos Platon kom den kristna traditionen att prägla ordet så som vi känner det. Teologi har alltid varit förknippat med eftertanke: Vad betyder det att Gud uppenbarar sig i Kristus? Vem är människan? Och hur står sig kristnas anspråk inför andra filosofier och religioner?

I den tidiga kristna rörelsen var teologi mer en reflektion över hur man ska leva än en spekulatation över Guds väsen. Men i takt med att lära och liv gled isär under medeltiden kom den alltmer att bli ett systematiskt vetande om den kristna tron. Martin Luther sammanförde erfarenheten av Gud med behovet av läskunnighet och akademisk bildning på ett sätt som omdanade både samhälle och universitet. I dag skulle teologi kunna förstås som den kritiska, självkritiska och konstruktiva reflektionen över den kristna tron. Det finns givetvis annan teologi än kristen, men den kristna historien har präglat förståelsen av ordet.

Teologi är alltså inte själv religion utan reflektion över allt gudomligt och allt mänskligt. Den är inte svaret på alla frågor utan det medel genom vilket vi ständigt söker svar på frågor om dessa. Teologi är å ena sidan den kristna kyrkans kritiska samvete. Den är det sätt som den tar intellektuellt ansvar för det den tror. Men den är å andra sidan också en orienteringshjälp, ett sätt att göra reda för hur vi förhåller oss till Gud, till andra människor, till skapelsen och till oss själva. I en ordets och läsandets kyrka som den lutherska är den teologiska reflektionen helt central; utan teologisk bildning blir kyrkan intellektuellt utarmad och riktninglös.

Att teologin kritiskt måste svara an mot sin tids frågor befriar den inte från behovet av kunskap om historisk teologi. Århundraden av teologisk reflektion erbjuder en enorm resurs för att tänka kring allt gudomligt och allt mänskligt även i mötet med vår egen tid. Teologisk bildning är därför ingen lyx utan en nödvändighet för en kyrka som vill vara aktuell på ett hållbart sätt och inte bara påverkas av flyktiga aktualiteter. Och bildning förutsätter tid för läsning, en resurs som i dag portioneras ut allt snålare inom såväl akademi som kyrka. Biskopar, förtroendevalda och andra ansvariga måste visa att de tar den teologiska uppgiften seriöst för kyrkans trovärdighets skull. Så var är teologin i Svenska kyrkan i dag?

*Ola Sigurdson,
professor i tros- och livsåskådningsvetenskap vid Göteborgs universitet*

TEOLOGISK OCH FILOSOFISK RESONANS

- Vad är teologi?
- Kristen teologi och marknadsekonomi
- Om att vara följare till Jesus på fredens väg
- Kyrkan – familj, företag eller ...?
- Kan vi förbättra vår mänsklighet?
- Teologisk aktionsforskning
- Om vår egen död och vad som händer sedan
- Hur gammal kan människan bli i framtiden?
- Vad får hälsa och överlevnad kosta?
- Hur känns det att bli och vara gammal?

TEOLOGISK BILDNING I AKADEMI, KYRKA OCH SAMHÄLLE

VÄRD: NORMUNDS KAMERGRAUZIS, TD, DOMKYRKOTEOLOG, SABINA KOIJ, TD, DOMKYRKOLEKTOR

VAD ÄR TEOLOGI?

Ola Sigurdson, professor i tros- och livsåskådningsvetenskap, Göteborgs universitet

Vad är teologi? Ett akademiskt ämne, den kristna kyrkans självreflektion eller en kritisk instans för religionens roll i samhället? Även i ett mångreligiöst land som Sverige har den akademiska teologin flera funktioner. Men i vår tid verkar både kyrka och samhälle tro att det går att klara sig utan teologi och teologisk bildning. I föredraget diskuteras den teologiska bildningens roll i historia och i samtid och vad dess uppgift kan vara inför framtiden.

.....
● **DATUM:** Söndag 4 september ● **TID:** 13.00–14.30

● **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan
.....

PÅGÅENDE FORSKNING I TEOLOGI

KRISTEN TEOLOGI OCH MARKNADSEKONOMI

Ida Simonsson, TD, Enskilda Högskolan Stockholm

Ida Simonsson undersöker också hur nutida teologer, ofta ovetande om det historiska sambandet, reflekterar över ekonomiska frågor. Det är inte ovanligt att anta att den kristna teologin kan bidra med etiska värderingar. Men i sin doktorsavhandling *The Order of Value* (Uppsala, 2021) visar hon hur sådana strategier ofta faller på eget grepp, då man inte förhåller sig till den gemensamma historien och de därmed gemensamma tankestrukturerna. Värde var ett samtidigt teologiskt och ekonomiskt problem under stora delar av den kristna historien, och teologin riskerar att hamna i självmotsägelser när den kritiserar marknadsekonomin utan att ta hänsyn till denna gemensamma problematik och historia.

I sin fortsatta forskning har Ida Simonsson börjat skissa på hur en teologisk förståelse av värde i nutid skulle kunna se ut som är trogen sitt arv men förmår kommunicera tvärvetenskapligt. Värdeteori återfinns i hjärtat för vilken helhetsförståelse man har av hur ekonomin fungerar. Kanske kan en teologisk värdeteori ha något att säga om hur vi kan organisera produktionen och distributionen av resurser på ett mer hållbart sätt än idag?

.....
● **DATUM:** Söndag 25 september ● **TID:** 13.00–14.30

● **PLATS:** Storkyrkan, Gamla stan
.....

OM ATT VARA FÖLJARE TILL JESUS PÅ FREDENS VÄG

Lotta Fång, präst och pedagog, K G Hammar, ärkebiskop emeritus, professor

Vad betyder det egentligen idag att vara följare till Jesus, att slå följe med honom på fredens väg? Det handlar om modet att våga sig på en omläsning och genom denna relectura komma närmare Jesus. Och så handlar det om det små stegen, steg i surdegens och senapskornets anda. De som låter oss vara en del av hoppet om att en annan värld är möjlig i framtiden.

Lilla Fredsboken (Verbum, 2021) visar på olika möjligheter till fredsarbete som finns för vår tid – och våra liv. Det handlar om att noga våga lyssna inåt och ställa sig till förfogande för sanningen och för kärlekens oöverbinnerliga makt om mystik.

■ **DATUM:** Söndag 9 oktober ■ **TID:** 13.00–14.30

■ **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan

I samarbete med Storkyrkans vänförening. I samband med bokpresentationen serveras enkel förtäring från 12.30. Läs mer om vänförening på sid 12.

PÅGÅENDE FORSKNING I TEOLOGI

KYRKAN – FAMILJ, FÖRETAG ELLER ...? OM MÖTET MELLAN MANAGEMENT OCH KYRKOSYN I FÖRSAMLINGSARBETET

Caroline Edlund, TD

Caroline Edlund disputerade med avhandling *När jag får vara ute på fältet dansar jag tango! En organisationsteologisk studie av konkurrerande logiker i kyrklig verksamhet*. (Åbo, 2020) Avhandlingen bygger på intervjuer med medarbetare i Svenska kyrkan. Arbetet i en församling präglas av våra föreställningar av vad som bör motivera och styra församlingsarbetet. I en modern församling finns ofta föreställningar om vad som ska känneteckna en trovärdig kristen församling sida vid sida med management-inspirerade styrmodeller för att skapa effektiva organisationer. Emellanåt uppstår krockar dem emellan i det vardagliga församlingslivet. Caroline Edlund föreläser och reflekterar över hur den spänningen kan ta sig uttryck och hur man som församlingsarbetare och förtroendevald kan hitta strategier för att hantera den på ett konstruktivt sätt.

■ **DATUM:** Söndag 23 oktober ■ **TID:** 13.00–14.30

■ **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan

KAN VI FÖRBÄTTRA VÅR MÄNSKLIGHET?

Ted Harris, TD, FTO

Människor frågar sig: ”Kan vi förbättra vår mänsklighet? Hur går det till?” Ett svar är: övningar i kontemplation kan leda till mänsklig blomstring. I den västerländska civilisationen har man använt ordet ”kontemplation” (*theoria*) för att beteckna tillståndet av medveten vila. Redan under antiken hävdade filosofer som Platon och Aristoteles att varken sinnesförnimmelse (*aisthesis*) eller intuitionens (*noesis*) lägre funktioner är kapabla att ge människan kännedom om tillvarons yttersta dimension och delaktighet i det högsta goda. Människan måste ta ett språng bortom sinnesförnimmelse och intuitionens lägre funktioner. I detta föredrag ska vi utforska kontemplationens fem grunddrag: förundran, förenkling, inspiration, förvandling och handling.

■ **DATUM:** Söndag 6 november ■ **TID:** 13.00–14.30

■ **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan

PÅGÅENDE FORSKNING I TEOLOGI

TEOLOGISK AKTIONSFORSKNING

– ETT NYTT SÄTT ATT SKAPA TEOLOGISK KUNSKAP?

Simon Hallonsten, doktorand, Enskilda Högskolan Stockholm

Teologi förstås ofta med Anselm av Canterburys ord som ”tron som söker ett sätt att förstå”. Teologi kopplas till förståelse genom tron, till reflektion över skapelsen eller till begrundandet av Guds mysterium. Teologi blir till tänkandet. Vad händer om vi inte relaterar teologi till tänkandet utan i stället till handlandet och aktion?

Simon Hallonstens avhandlingsprojekt handlar om hur vi kan skapa meningsfull teologisk kunskap genom aktion. Under de senaste två åren har han varit med i ett aktionsforskningsprojekt med sju församlingar i Svenska kyrkan för att utforska *Kyrkan i digitala rum*. Aktionsforskning är ett alternativ till traditionella forskningsstrategier där kunskap skapas tillsammans med människor som bebor de situationer forskare studerar. Enligt denna orientering skapas kunskap genom handlandet, genom att människor försöker göra saker tillsammans. Aktionsforskning har varit spridd inom medicinsk forskning, sociologi, pedagogik och hållbar utveckling sedan 1980-talet. De senaste åren har aktionsforskning också anammats inom teologin där det numera finns några första erfarenheter av teologiska aktionsforskningsprojekt.

Teologisk aktionsforskning är både ett sätt att koppla ihop akademien och kyrkan och ett sätt att generera kunskap genom konkreta handlingar. En fråga är dock vilka handlingar och vardagliga beslut som är teologisk relevanta. Välkommen till ett samtal om ett annat sätt att bedriva teologisk forskning - om utmaningarna och dess fördelar.

● **DATUM:** Söndag 13 november ● **TID:** 13.00–14.30

● **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan

OM VÅR EGEN DÖD OCH VAD SOM HÄNDER SEDAN

*Esquil Franck, docent, Uppsala universitet i samtal med
Caroline Krook, biskop emerita, Stockholms stift*

Domssöndagen skapar för många en dystert stämning. Till att börja med infaller den i den allra mörkaste tiden på året. För kyrkligt engagerade skapar också temat för dagen viss nedstämdhet, för en del också oro och obehag. Den talar om vår egen död och vad som ska hända efter den. Temat för dagen är visserligen segerinriktat med Kristi återkomst, samtidigt som fokus i texterna ligger på vad som händer med oss människor då. Budskapet är genomgående att då ska det utkrävas ansvar för vad vi gjort med våra liv. Det i sin tur kommer att leda till en uppdelning mellan onda och goda, rättfärdiga och orättfärdiga. De rättfärdiga ska få "överta det rike som har väntat på er sedan världens skapelse", medan de onda, de förbannade, ska gå bort "till den eviga eld som väntar djävulen och hans änglar", "den brinnande ugn" där man ska "gråta och skära tänder". Vi kallar detta "den dubbla utgången".

Frågan är nu hur kristna hanterar dessa texter idag. Somliga håller fast vid dem och gör allt för att de själva och deras barn ska hamna på rätt sida. Andra kan inte förlikas sig med den gudsbild som ligger bakom – en Gud som tar avstånd från en stor del av mänskligheten genom evigt straff. De vänder sig istället till Paulus beskrivning av slutskeendet att Gud till sist ska bli "allt i alla". Som så ofta handlar det hela om hur vi tolkar bibeltexterna – hur bundna eller fria vi är i förhållande till dem. Det berör också frågan hur mycket förändring kristen tro tål utan att mista sin identitet. Är domstemat en bärande del av evangelieförkunnelsen idag? Om inte vad sätter vi istället?

● **DATUM:** Söndag 20 november ● **TID:** 13.00–14.00

● **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan

FILOSOFISK RESONANS:

OM FRAMTIDEN, ÖVERLEVNAD OCH ÅLDRANDET

HUR GAMMAL KAN MÄNNISKAN BLI I FRAMTIDEN?

Fredrik Svenaeus, professor i filosofi, Södertörns högskola, Brun Ulfhake, professor i anatomi, Karolinska institutet, Katarina Westerlund, docent i systematisk teologi med livsåskådningsforskning, Uppsala universitet

Alla blir vi oundvikligen äldre. Åldrandet finns, från det ögonblick vi föds, men blir inte märkbart förrän vi når medelåldern. Den förbättrade levnadsstandarden och forskningens framsteg inom hygien och medicin har dock möjliggjort att vi kan undvika eller behandla sjukdomar och därmed skapa förutsättningar för ett längre liv. Vi kan också själva, till exempel genom att äta rätt, träna kroppen och hjärnan, använda skönhetsprodukter mm, på olika sätt skjuta upp åldrandet, eller åtminstone skapa illusionen att vi gör det.

Frågan är dock hur mycket vi kan skjuta åldrandet (och döden) på framtiden. Finns det inte en gräns för hur gamla vi kan bli? Och – kanske ännu viktigare – hur långt liv är önskvärt? Handlar det inte också om hur vi – som privatpersoner och samhällsvarelser – ser på åldrandet?

Samtalet leds av Carl-Reinhold Bräkenhielm, professor emeritus, Uppsala universitet

.....
● **DATUM:** Söndag 18 september ● **TID:** 13.00–14.30

● **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan
.....

MED OMSORG OM VARANDRA

Stanna hemma om du har symtom, även om symtomen är lindriga.
Tvätta händerna med tvål ofta och använd handsprit.
Sprid ut er och håll varsamt avstånd till varandra.

Vi följer händelseutvecklingen kring coronaviruset och de direktiv som svenska myndigheter rekommenderar. Det kan innebära att förändringar kan ske med kort varsel.

VAD FÅR HÄLSA OCH ÖVERLEVAD KOSTA?

Niklas Juth, professor i medicinsk etik, Uppsala universitet, Sven-Eric Söder, ordförande, Statens medicin-etiska råd, Barbro Westerholm, professor emerita

Nya medicinska behandlingar utvecklas ständigt, vilket lett till att sjukdomar som tidigare varit obotliga nu kan botas. Vissa av dessa behandlingar och mediciner betingar dock ett väldigt högt pris. En fråga vi därför måste ställa oss är: ska ett möjligt botande genomföras utan varje tanke på ekonomisk begränsning? Eftersom behoven överstiger hälso- och sjukvårdens resurser är prioriteringar oundvikliga. Vi måste på något sätt väga patientens behov av vård gentemot en rimlig relation mellan kostnader och effekt mätt i hälso- och livskvalitet.

Hur bör man argumentera för en rimlig etisk prioritering? Vilket ansvar har vi själva för vårt eget hälsotillstånd? Har t.ex. en storrökare samma rätt till sjukvård som renlevnadsmänniskan? Bör vi ge samma vård till den gängkriminelle som själv utsätter sig för livsfara? Bör vissa läkemedel, som t.ex. Viagra, betraktas som ”lyx-mediciner” som patienten själv ska betala?

Samtalet leds av Carl-Reinhold Bråkenhielm, professor emeritus, Uppsala universitet

.....
● **DATUM:** Söndag 30 oktober ● **TID:** 13.00–14.30

● **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan
.....

HUR KÄNNES DET ATT BLI OCH VARA GAMMAL?

Jonna Arb, utvecklingsledare, Stockholms stadsmission, Marie-Anne Ekedahl, docent i religionspsykologi, Uppsala universitet, Göran Lambertz, tidigare justitieråd, Högsta domstolen

Undersökningar visar att pensionärer lever ett rikt och aktivt liv, värdesätter att kunna välja mer fritt, odlar sociala kontaktnät och fyller sina dagar med meningsfulla aktiviteter. Ändå kan övergången från att vara yrkesverksam till att gå i pension vara svår att hantera. Åldrandet i sig utgör ju också en form av övergång även om det sker successivt, en övergång med en tydlig slutdestination. Hur upplever vi dessa övergångar? Hur känns det att bli – och vara – gammal, att ha framtiden bakom sig, eller åtminstone att inte ha hela livet framför sig? Vilka känslor av oro, ångest, men förhoppningsvis även tacksamhet och avklarning, infinner sig? Hur påverkar det vår identitet och självbild? Är det olika för kvinnor och män? Och vilken betydelse har det hur samhället ser på åldrande och äldre?

Samtalet leds av Lotta Knutsson Bråkenhielm, TD

.....
● **DATUM:** Söndag 27 november ● **TID:** 13.00–14.30

● **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan
.....

STORKYRKANS VÄNFÖRENING

är en förening för vänner. I just detta fall är vännen Stockholms domkyrka, Storkyrkan. Det finns inga krav förknippade med att vara med i vänföreningen. En del engagerar sig mer frekvent i föreningens arbete. Andra följer det på håll. Du bestämmer själv. Men bara genom att du är medlem i vänföreningen bidrar du till kyrkans program, musikliv, inventarier och underhåll.

Storkyrkans vänförening är en ideell förening med ändamål:

- att i samverkan med stift och församling utveckla Storkyrkans funktion som domkyrka och ett andligt-intellektuellt centrum i Stockholm,
- att vårda, förnya och för allmänheten levandegöra Storkyrkans kulturvärden och dess reformatoriska och ekumeniska arv,
- att med Storkyrkan som instrument medverka till kommunikation mellan kyrka, kulturliv och samhälle,
- att ekonomiskt stödja verksamhet vid Storkyrkan, som inte i önskad omfattning kan tillgodose med allmänna medel.

Som medlem får du inbjudningar till vänföreningens speciella evenemang såsom besök i historiskt unika miljöer, föredrag och subventionerade sammankomster. Du får också rabatter på konserter i Storkyrkan och på viss litteratur.

Medlemsavgift:

Enskild medlem 200 kr/år.

Ytterligare familjemedlem 100 kr/år.

Pensionär/student 100 kr/år.

Ständigt medlemskap 2000 kr.

Betala medlemsavgiften via bankgiro 487-5779 eller swish 123 259 4802.

Ange namn, adress och gärna e-post.

Välkommen med som Storkyrkans vän!

Styrelsen

STORKYRKANS VÄNFÖRENINGIS DAG 9 OKTOBER

I samband med bokpresentationen *Lila Fredsboken* med Lotta Fång, präst och pedagog och K G Hammar, ärkebiskop emeritus, professor, söndag 9 oktober, serveras enkel förtäring från 12.30.

Läs mer om bokpresentationen på sid 7.

EXISTENS OCH LÄRANDE

- Andlig fikapaus och presentation av söndagens bibeltexter
- Ignatianska andliga övningar
- Bibelstudium
- Heaven in ordinary
- Bokhöst
- En plats för gemenskap och reflektion

DIGITALT PROGRAM: ANDLIG FIKAPPAUS OCH PRESENTATION AV SÖNDAGENS BIBELTEXTER

Ledare: Ulf Lindgren, domkyrkokaplan

Vi svenskar har lärt oss vikten av att stanna upp två gånger om dagen och hämta andan. Vi kallar det för fikapaus. Då tar vi hand om våra kroppar. Men också våra själar behöver tas om hand. I 1500 år har man i klostren skapat en form för detta som kallas Tidegården, då man sju gånger om dagen under en kort stund samlas och växelläser texter från Psaltaren.

Varje onsdag under hösten (17/8– 21/12) inbjuds du att under tio minuter ta en andlig paus och tillsammans med Ulf Lindgren fira digital Vesper i Storkyrkan. Vi möts på zoom kl 16.00. Några psaltarpsalmer, tystnad och en kort bön. En stund för eftertanke, insikt om att vi lever här och nu men också är en del av något bortom tid och rum.

Efter vespern ges en kortare introduktion till kommande söndags bibeltexter.

Vill du delta, anmäler du dig till ulf.lindgren@svenskakyrkan.se så får du länk sänd till dig varje onsdag. Du deltar en gång, varje gång eller ibland. Valet är ditt.

.....
● **DATUM:** Onsdagar 17 augusti – 21 december ● **TID:** 16.00 ● **WEBB:** via Zoom

● **ANMÄLAN:** ulf.lindgren@svenskakyrkan.se
.....

ETT INRE SAMTAL MED GUD: IGNATIANSKA ANDLIGA ÖVNINGAR

Ledare: Ulf Lindgren, domkyrkokaplan

Under en timme sitter du i tyst bön. Med hjälp av en bibeltext för du ett inre samtal med Gud. Dina livsfrågor får möta Guds viskande svar. Detta är en 500 år gammal metod att meditera eller be där inga förkunskaper krävs, mer än förmåga att sitta still i en timme och en längtan efter en stunds samvaro med Gud.

.....
● **DATUM:** Torsdagar 29 september – 15 december ● **TID:** 16.00 (prick) – 17.00

● **PLATS:** Själakoret, Storkyrkan
.....

Öppna Bibeln vill hjälpa dig att se de gamla bibeltexterna inte i första hand som historiska dokument utan som berättelser som också handlar om ditt liv idag. Kanske misslyckas du som David och Petrus? Finner du en inre styrka som Rut och Maria Magdalena? I de frågor som avslutar varje avsnitt inbjuds du att upptäcka ditt liv i texternas berättelser. Då blir texterna relevanta.

Boken introducerar det judiska tänkandet för en kristen läsare. Rabbinerna har genom seklerna betonat att Gud vill att människor ska tänka själv och våga ifrågasätta allt, även Gud. I ljuset av det judiska tänkandet får också Jesus sätt att agera och tala ny innebörd.

Öppna Bibeln riktar sig till den som läst Bibeln mycket eller lite. Boken avslutas med handledningsfrågor så att den också kan användas i studiecirkel.

BIBELSTUDIUM

Ledare: Ulf Lindgren, domkyrkokaplan

Under hösten utkommer en ny bibelstudiebok av Ulf Lindgren på Verbums bokförlag med titeln: *Öppna Bibeln – upptäck ditt liv i den stora berättelsen*.

Med utgångspunkt från boken fördjupar vi oss i några av Bibelns gestalter och samtal kring om och hur vi känner igen våra liv i deras. Boken finns till försäljning vid första kurstillfället. Du förväntas sedan läsa respektive kapitel i förväg.

29 september – introduktion till Bibeln och kursboken

6 oktober – Den stora berättelsen

20 oktober – Profeterna

27 oktober – Psaltaren

3 november – Jesus och evangelierna

10 november – Paulus och breven

.....
● **DATUM:** Se ovan ● **TID:** 18.00–19.30 ● **PLATS:** Sjalakoret, Storkyrkan
.....

HEAVEN IN ORDINARY

With Nick Howe, Chaplain of the English Church

Guided conversation about the spirituality of everyday things.
Tea on tap! All the sessions are in English.

● **DATES:** Tuesdays in October: 4, 11, 18, 25 ● **TIME:** 18.00–19.30

● **PLACE:** Storkyrkan, Stockholm Cathedral

BOKHÖST

VÄRD: KRISTINA LJUNGGREN, DOMKYRKOKAPLAN

Under hösten sker ett antal boksamtal med författare till höstens nytgivna böcker i samarbete med Gamla stans bokhandel. Bland annat får vi möta historikern och författaren Gunnar Wetterberg (6 oktober) samt vara med om en hyllning till poeten Kristina Lugn (3 november).

För vidare information se www.gamlastansbokhandel.se samt www.stockholmsdomkyrkoforsamling.se

● **DATUM:** 8 september, 29 september, 6 oktober, 13 oktober, 3 november

● **TID:** 18.00 ● **PLATS:** Storkyrkan

EN PLATS FÖR GEMENSKAP OCH REFLEKTION:

SENIORTRÄFFAR MED SOPPLUNCH

VÄRDAR: MIKAEL HALLDIN, DIAKON OCH KRISTINA LJUNGGREN, DOMKYRKOKAPLAN

■ **DATUM:** Torsdagar ■ **TID:** 13.00 ■ **PLATS:** Själagårdsgatan 13 ■ **SOPPA:** 40 kronor

Delar av programmet. Alla datum och programpunkter hittar du på www.stockholmsdomkyrkoforsamling.se

15 september	Lennart Hellsing i liv och dikt Ett personligt porträtt av dottern Susanna
6 oktober	Stockholms stifts fem första biskopar Caroline Krook föreläser
13 oktober	Om berättandets kraft Daniel Hafner föreläser
20 oktober	Desirée och Joseфина – två envisa drottningar Ulf Lindgren berättar
27 oktober	Årets nobelpristagare Presentation av Åsa Husberg
3 november	Hugo Alfvén 150 år Ord och toner av Kristina Ljunggren och Michael Waldenby
24 november	Om böcker och mycket mer från Gamla stans bokhandel Helena Landberg berättar
8 december	Marocko – ett land med tre språk och tre folkgrupper Ulf Lindgren

Välkommen till höstens konserter i Storkyrkan och S:t Jacobs kyrka!

UR PROGRAMMET:

Sacred Music Today
Young Voices – festival
Körkarlen
Dödens engel (uruppförande)
New Eyes on Baroque
W A Mozart Requiem
G F Händel Messias
Lucia-, jul- och nyårskonserter

Du hittar alla konserter på www.musikstorkyrkan.se

Tradition, rättvisa och döden

Ett syfte med Katedralakademien är att på ett vederhäftigt och systematiskt sätt bearbeta centrala filosofiska, teologiska och etiska problem. Men innan vi försöker besvara våra existentiella frågor låt oss reflektera över hur de kan förstås. I denna bok behandlas fundamentala problemställningar om tradition, rättvisa och döden.

MEDVERKANDE SKRIBENTER: Bengt Brölde, Carl Reinhold Bråkenhielm, Teresa Callewaert, Göran Collste, Anna Davidsson Bremborg, Thomas Ekstrand, Eskil Franck, Carl-Henric Grenholm, Ann Heberlein, Werner G. Jeanrond, Karin Johannesson, Normunds Kamergrauzis, Mattias Martinson, Ola Sigurdson, Peter Strang, Torbjörn Tännjö, Niklas Ulfvebrand

BOKEN FINNS TILL FÖRSÄLJNING I STORKYRKAN, BOKHANDELN ARKEN, KATOLSK BOKHANDEL OCH VIA WWW.RYO.SE

En gråtande gud och den förvirrade människan

En av människans viktigaste frågor är att förstå sig själv. Hur kan vi förstå oss själva utan att bli egocentriska? Kanske genom att se hur vi förhåller oss till andra människor. Eller, som forskarna och teologerna i den här boken, undersöka hur vi ser på oss själva i relation till mycket annat i livet. Genom att utgå från djupa fundament som människosyn, livsåskådning och kristen tro ställer de sina frågor om våra existentiella möjligheter och begränsningar.

MEDVERKANDE SKRIBENTER: John Atherton, Carl Reinhold Bråkenhielm, Thomas Ekstrand, Eskil Franck, Eva-Lotta Grantén, Carl-Henric Grenholm, Cristina Grenholm, Ted Harris, Anders Jeffner, Normunds Kamergrauzis, Janis Kreslins, Bo Larsson, Mattias Martinson, Elena Namli, Mats Svegfors, Bengt Kristensson Uggle, Susanne Wigorts Yngvesson

BOKEN FINNS TILL FÖRSÄLJNING I STORKYRKAN OCH KATOLSK BOKHANDEL

KALENDARIUM

AUGUSTI

17, 24, 31	Andlig fikapaus och presentation av söndagens bibeltexter (<i>Digitalt</i>)	SID 14
------------	--	--------

SEPTEMBER

4	Vad är teologi?	SID 6
7, 14, 21, 28	Andlig fikapaus och presentation av söndagens bibeltexter (<i>Digitalt</i>)	SID 14
8, 29	Bokhöst	SID 16
18	Hur gammal kan människan bli i framtiden?	SID 10
25	Kristen teologi och marknadsekonomi	SID 6
29	Ignatianska andliga övningar	SID 14
29	Bibelstudium: Introduktion	SID 15

OKTOBER

4, 11, 18, 25	Heaven in ordinary	SID 16
5, 13, 19, 26	Andlig fikapaus och presentation av söndagens bibeltexter (<i>Digitalt</i>)	SID 14
6, 13, 20, 27	Ignatianska andliga övningar	SID 14
6, 13	Bokhöst	SID 16
6	Bibelstudium: Den stora berättelsen	SID 15
9	Om att vara följare till Jesus på fredens väg	SID 7
20	Bibelstudium: Profeterna	SID 15
23	Kyrkan – familj, företag eller ...?	SID 7
27	Bibelstudium: Psaltaren	SID 15
30	Vad får hälsa och överlevnad kosta?	SID 11

NOVEMBER

2, 9, 16, 23, 30	Andlig fikapaus och presentation av söndagens bibeltexter (<i>Digitalt</i>)	SID 14
3, 10, 17, 24	Ignatianska andliga övningar	SID 14
3	Bokhöst	SID 16
3	Bibelstudium: Jesus och evangelierna	SID 15
6	Kan vi förbättra vår mänsklighet?	SID 8
10	Bibelstudium: Paulus och breven	SID 15
13	Teologisk aktionsforskning	SID 8–9
20	Om vår egen död och vad som händer sedan	SID 9
27	Hur känns det att bli och vara gammal?	SID 11

DECEMBER

1, 8, 15	Ignatianska andliga övningar	SID 14
7, 14, 21	Andlig fikapaus och presentation av söndagens bibeltexter (<i>Digitalt</i>)	SID 14

*De största och djupaste och mest personliga frågorna är dolda i ett moln av icke-vetande,
ligger bortom min kontroll.*

KG HAMMAR

Stockholms domkyrkoförsamling
Stortorget 1, Gamla stan,
Box 2122, 103 13 STOCKHOLM
stockholmsdomkyrkoforsamling.se

Svenska kyrkan
STOCKHOLMS
DOMKYRKOFÖRSAMLING